

PASTORALE ONTMOETING VIA INTERNETPASTORAAT?

Op het internet geven kerken in Nederland veelal de omschrijving dat er voor pastoraat een ontmoeting nodig is. Er wordt bedoeld op een face-to-face ontmoeting. Ook in boeken over het pastoraat wordt veel geschreven over face-to-face ontmoetingen. De vraag is nu wat een pastorale ontmoeting precies inhoudt, en of een dergelijke ontmoeting alleen tijdens een face-to-face contact kan plaatsvinden, of dat het ook tijdens een internetcontact mogelijk is.

Een definitie van ontmoeting van J. Firet: *“Van een ontmoeting is dan te spreken, als een mens met een andere mens of met een zaak zo geconfronteerd wordt, dat hij door die ander tot in de kern van zijn bestaan getroffen wordt, zo dus, dat het hem ‘iets doet’, dat hij er anders van wordt.”* (Firet, *Moderne algemeenheid*, 1963)

Een ontmoeting brengt een verandering teweeg in het leven van een pastorant. Hij of zij kan zo anders tegen iets of iemand aankijken, maar ook zodanig veranderen, dat er sprake is van een bekering. (Firet, *Het agogisch moment in het pastoraal optreden*, 1988) Een dergelijke ontmoeting kan alleen tot stand komen als er volledige vrijheid is. Volgens T. Vossen is de betekenis uit het woord ‘ontmoeten’ zelf al te halen: ont-moeten betekent het ontdoen van al het ‘moeten’. Op deze manier wordt er zoveel mogelijk vrijheid gerealiseerd. (Vossen, 1976) Vossen schrijft vanuit een therapeutische situatie, waarbij hij denkt aan het creëren van een sfeer van veiligheid en vertrouwen, waarbinnen de ander langzaam het risico durft te nemen om zich te wagen aan een ontmoeting met zichzelf en de ander. (Heitink, *Pastoraat als hulpverlening*, 1977)

Uit de literatuurstudie naar voor- en nadelen van internetpastoraat (zie het gelijknamige artikel) blijkt dat de relatie op basis van tekst als ‘tele-aanwezigheid’ ervaren kan worden. Dit houdt in dat men het gevoel of de illusie heeft dat de ander nabij is, zonder dat diegene zich in dezelfde ruimte bevindt. (Fink, 1999) Er kan een ontmoeting plaatsvinden naar aanleiding van dat gevoel van nabijheid, ondanks dat het contact mogelijk anoniem is. De voorwaarde voor dat gevoel van nabijheid is wel dat de condities zowel aan de kant van de pastoraal werker als aan de kant van de pastorant goed zijn. Er is, zoals Vossen benoemt, een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig. Dit geldt ook voor een face-to-face ontmoeting tussen een pastoraal werker en een pastorant.

Een pastorale ontmoeting via het internet is, net als tijdens een face-to-face gesprek, mogelijk zolang de condities aan de kant van beide partijen goed zijn. Tijdens een dergelijke ontmoeting kan God betrokken worden, maar die werkelijke ontmoeting tussen God en een pastorant kan alleen Hij Zelf tot stand brengen. (Thurneysen, 1968)

Een belangrijke vraag die niet vergeten dient te worden is: “Past anonimiteit binnen het pastoraat?” Bij pastoraat gaat het om een persoonlijke ontmoeting. Op het eerste gezicht kan het lijken alsof het niet bij elkaar past. Net zoals een werkelijke ontmoeting via het internet misschien niet lijkt te kunnen plaatsvinden. Toch is dat wel het geval, zoals hierboven is aangetoond. Uit de literatuur blijkt dat anonimiteit één van de belangrijkste voordelen is van

internetpastoraat, omdat mensen zich over hun schroom en angst heen durven te zetten. Hierdoor ontstaat er meer openheid en gaat een contact sneller de diepte in. (Haberstroh, Parr, Bradley, Morgan-Fleming, & Gee, 2008) (Leibert, Archer, Munson, & York, 2006) Die anonimiteit heeft dus een positieve functie binnen internetpastoraat. De keerzijde is dat mensen de anonimiteit van het internet als een gebrek aan menselijkheid kunnen ervaren.

Hiermee wordt duidelijk dat het internet als medium voor pastorale praktijken bruikbaar is.

Fink, J. (1999). How to use computers and cyberspace in the clinical practice of psychotherapy. Northvale, NJ: Aronson.

Firet, J. (1988). Het agogisch moment in het pastoraal optreden. Kampen: Uitgeverij Kok.

Firet, J. (1963). Moderne algemeenheid. Kampen: Uitgeverij Kok.

Haberstroh, S., Parr, G., Bradley, L., Morgan-Fleming, B., & Gee, R. (2008). Facilitating Online Counseling: Perspectives From Counselors in Training. Journal of Counseling & Development, 460-470.

Heitink, G. (1977). Pastoraat als hulpverlening. Kampen: J.H. Kok.

Leibert, T., Archer, J., Munson, J., & York, G. (2006). An Exploratory Study of Client Perceptions of Internet Counseling and the Therapeutic Alliance. Journal of Mental Health Counseling, 69-83.

Thurneysen, E. (1968). Seelsorge im Vollzug. Zurich.

Vossen, T. (1976). Zichzelf worden in menselijke relatie. De Toorts.